

VUOSIKERTOMUS 2019

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry

Keskustoimisto, Lutakonaukio 3

40100 Jyväskylä

p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja

p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	3
2. Vuosi 2019 pähkinänkuoressa	3
2.1 Vuoden 2019 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä.....	5
3.1 Yleinen tiedottaminen	5
3.2 Tietomateriaalit.....	5
3.3 Verkkosivustot	5
3.4 Sosiaalinen media.....	6
3.5 Sisäinen tiedotus	6
4. Vapaaehtoistimien toiminta	6
4.1 Festari- ja infopistetiimi.....	6
4.2 Paikallistoiminta	7
4.3 Päihdekasvatustiimi.....	8
4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi	8
5. Tukitoiminta.....	9
5.1 Tukityöllistäminen	9
5.2 Kokemusasiantuntijuus	9
5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö	10
6. Projektit	10
6.1 Kannabishanke 2018-2020	10
6.2. Exp3rt –hanke 2018-2020.....	12
6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018-2020	12
6.4. Nuorisotakuu-hanke.....	13
7. Yhteistyö.....	14
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	14
7.2 Paikallisen tason yhteistyö.....	15
8. Henkilöressurit	15
8.1 Palkatut työntekijät	15
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	16
8.3 Hallitus.....	16
9. Yhdistyksen talous.....	17
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2019	17
9.2 Julkinen rahoitus	17
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta.....	17
9.4 YAD-materiaalimyynti.....	17
10. Toimitilat.....	18
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi.....	18

VUOSIKERTOMUS 2019

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihdeistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeita käyttäville nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisia tiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. Vuosi 2019 pähkinänkuoressa

Vuosi 2019 jatkoi vuosien 2019-2021 kolmivuotisstrategiaa ja noudatteli pääsääntöisesti toimintasuunnitelmaa. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2019 valmistui infopiste- ja festaritiiimistä, verkkovapaaehtoistyöstä, paikallistoiminnan tiimistä ja Itse mutta ei yksin -hankkeesta.

YAD:ssa työskenteli 2019 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä ja Tampereella 16 työntekijää ja neljä oppisopimustyöntekijää. Henkilötyövuosia kertyi lähes 14.

Vapaaehtoisten pyörittämiä paikallistiimejä oli viisi eri puolilla Suomea. Kaikkein aktiivisinta toiminta oli toimistopaikkakuntien paikallistiimeissä. Yhdistyksellä oli jäsenmaksun maksaneita jäseniä 122 (vuonna 2018: 102).

Toiminnassa oli mukana 10% vähemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna (suluissa vuoden 2018 määrät): paikallistiimeissä mukana oli 86 (143), infopiste- ja festaritiimissä 30 (39), Street Teamissä 346 (333) sekä päihdekasvatustiimissä 10 (10). Näiden lisäksi hankkeissa oli omia vapaaehtoisia. Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä.

Viestinnän osalta vuonna 2019 loppuun saatettu yad.fi verkkosivuston uudistus vaikuttaa onnistuneelta. Sivuilla käynnit lisääntyivät yli kolmanneksella vuoteen 2018 verrattuna.

YAD tarjosi aiempaa enemmän omille vapaaehtoisille sekä päihdetaustaisille nuorille tukityöllistymismahdollisuuksia, kuntouttavaa työtoimintaa, yhdyskuntapalveluspaikkoja sekä työkokeilu- ja harjoittelupaikkoja. 2019 YAD:ssa jonkin edellä mainituista jaksoista teki 14 nuorta.

Kehittämistyötä tehtiin kolmessa projektissa. Näistä kaksi eli Exp3rt – kohtaava kokemusasiantuntijuus ja Itse mutta ei yksin hankkeet olivat STEA:n rahoittamia. Kolmas hanke oli YAD:n ja Ehyt:in yhteinen, kolmivuotinen ESR-rahoitteinen kannabishanke, jossa luodaan mini-interventiomalli nuoria kohtaavien aikuisten käyttöön ja luodaan oma-apusivusto kannabista käyttäville ihmisille. Lisäksi STEA:n Paikka auki II -avustuksella työllistettiin kahta oppisopimustyöntekijää.

2.1 Vuoden 2019 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1) Vastuulliseen päihdeviestintään kannustaminen ja medialukutaidon vahvistaminen osana nuorten kanssa tehtävää päihdekasvatusta

YAD:n koulutuksissa oli painotus päihdeviestinnässä. Tämä näkyi muun muassa YAD:n kouluttajakoulutusmallin kehityksessä, 419 – kampanjassa sekä Kamaa somessa -koulutuksessa.

2) Huumeettoman nuoruuden kokemusasiantuntijat

Suurin osa YAD:n vapaaehtoisista on nuoria, joilla ei ole huumeiden käyttötaustaa. Toisinaan tällainen omakohtainen huumeettoman nuoruuden kokemusasiantuntijuus ja syyt miksi valitaan olla edes kokeilematta huumeita, jäävät käyttötaustaisten kokemusasiantuntijoiden jalkoihin. Emme lanseerannet vuoden aikana uutta kokemusasiantuntijuutta, mutta toimme esiin, että jokainen vapaaehtoinen on tärkeä taustasta riippumatta.

3) Valtakunnallisuuden vahvistaminen ja nuorten kanssa työskentelevien rinnalla kulkeminen (mahdollisen) maakunta- ja soteuudistuksen aikana

Tähän painopisteeseen vastattiin muun muassa tuottamalla ruotsinkieliset versiot YAD:n kahdesta päihdekasvatusmenetelmästä sekä päivittämättä ruotsinkielinen Kannabis Mythbuster. Verkkovapaaehtoistyön tiimi toimi luonnollisesti koko vuoden valtakunnallisesti, lisäksi kannabishankkeen työntekijät kouluttivat ympäri Suomen.

4) YAD:n vapaaehtoistoiminnan ohjauksessa kehitettyjen osallisuutta vahvistavien käytäntöjen mallintaminen ja levittäminen työvälineiksi kunnallisen ja maakunnallisen ehkäisevän työn suunnitteluun

Tämä painopiste jäi vuonna 2019 vähemmälle huomiolle. YAD:n tiimien toiminta on mallinnettu manuaaleiksi, mutta niitä ei viety sen kummemmin esimerkkimalleina kunnalliselle tasolle.

Ylläkuvatut tavoitteet toteuttivat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2019–2021.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Kannabisteema oli vuonna 2019 esillä mediassa mm. eduskunnan käsiteltäväksi nousseen kannabisaloitteen myötä. Myös YAD osallistui keskusteluun lakialoitteesta. Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeessa tuotettuja menetelmiä kannabiksesta käytävään keskusteluun nostettiin esiin erityisesti ehkäisevän huumetyön viikolla. YAD:n huhtikuinen kannabiskampanja ”419 – Mieti vielä!” nosti vuonna 2019 teemakseen vastuullisen päihdeviestinnän ja kysyi ”Voitaisko me !#@% puhua kannabiksesta järkevästi?”.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2019 aikana yhteensä 3.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2019 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä.

Vuonna 2019 käännettiin ruotsiksi kaksi päihdekasvatusmenetelmäkorttisarjaa, Väitteitä päihhteistä (Påstående om rusmedel), Mielikuvani päihhteistä (Mina uppfattningar om rusmedel) sekä kannabismyytteihin pureutuva Cannabis Mythbuster -esite (Cannabis Mythbuster).

3.3 Verkkosivustot

1.4.2019 julkaistiin uudistettu pääsivusto, www.yad.fi. Pääsivusto tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. Vuonna 2019 sivustolla käynnit nousivat 39 %, 38 077:ään. YAD:n Kiinnostaako huumeet -blogi siirrettiin osaksi uusittua pääsivustoa.

Vuonna 2015 uudistetulla YAD Street Teamin sivustolla www.yad.fi/streetteam oli vuoden 2019 aikana 12 669 käyntiä.

Huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Sivuston kävijämäärä laski vuonna 2019 teknisten häiriöiden vuoksi (9 687 käyntiä). Sivusto korjattiin ja uudistettiin loppuvuodesta.

Kokemuksia YAD:n festarityöstä jaettiin vapaaehtoisten toimesta kesällä 2019 www.yadinfopisteilla.fi-blogissa.

2018 julkaistun Ehyt:n ja YAD:n yhteisen Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeen sivut www.kannabishanke.fi ovat YAD:n ylläpitämät. Sivustolta ei ole kerätty kävijätietoja koko vuodelta, mutta marraskuussa, kun kannabiskeskustelu oli julkisuudessa kuumimmillaan, sivustolla käytiin 10,2 tuhatta kertaa. Lokakuussa käyntejä oli 4,3 tuhatta ja joulukuussa 1,4 tuhatta.

3.4 Sosiaalinen media

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2019 yli kymmenen eri sivua ja -ryhmää, joiden jäsenmäärä oli yhteensä yli 8,5 tuhatta. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. Myssy pois silmiltä -sivun omassa Facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasioista.

YAD:n Instagram-tilillä julkaistiin aktiivisesti kuvia YAD:n toiminnasta ja niitä seurasi 1175 henkilöä. Street Teamillä oli käytössään oma Instagram-tili, jonka seuraajamäärä oli 864.

YAD:n Twitter-tilillä julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen. Twitterissä YAD:lla oli 666 seuraajaa.

YAD:n YouTube-kanavan videot keräsivät noin 4,5 tuhatta katselukertaa ja uusia videoita julkaistiin 6.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti Yadilainen ilmestyi vuonna 2019 neljä kertaa.

YAD:n ajankohtaisasioista tiedottava sähköinen uutiskirje Yaddikti ilmestyi kuusi kertaa ja sitä tilasi 156 henkilöä.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien, säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palaverissa. Paikallistiimit tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. WhatsAppia käytettiin vapaaehtoistiimien sisäiseen viestintään.

4. Vapaaehtoistiimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistiimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä verkkovapaaehtoistyön tiimi. Tiimien toiminta on mallinnettu tiimimanagereihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä paikallistiimeissä vuoden aikana 126 vapaaehtoista ja Street Teamissä 346 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat musiikkifestivaaleille ja muihin valtakunnallisiin nuorisotapahtumiin pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin yhteentoista tapahtumaan, jotka olivat Yläkaupungin Yö, Toukofest, Maailma kylässä, Himos Juhannus, Nummirock, Provinssi, Aitoon kirkastusjuhlat, Puntala, Qstock, Porispere, Simerock. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 30 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä 2207 kävijää. Kävijöistä 1375 osallistui huume- ja alkoholi- ja päihdekeskusteluun. Suosituimmat keskustelunaiheet olivat sukulaisten tai kavereiden päihdeiden käyttö, oma päihdeiden käyttö, kannabis, päihdeiden käyttö sekä ehkäisevä päihdetyö. Kirjatuista keskusteluista arvioitiin 79% herättäneen uusia ajatuksia vähintään jonkin verran.

Infopisteillä pidettiin mukana toiminnallisia päihdeteemaisia elementtejä, kuten mahdollisuus ottaa teemaa sopivia vesitatuointeja. Vapaaehtoistyöntekijöiden osallisuutta vahvistettiin jokaisen festarin omalla someryhmällä sekä koko tiimin yhteisellä ryhmällä.

Infopiste- ja festarityön vapaaehtoisia koulutettiin kahdessa infopistekoulutuksessa, joihin osallistui yhteensä 19 nuorta. Kevään Infopistekoulutuksen yhteydessä järjestettiin myös festarivastaavien koulutus, johon osallistui kaksi vapaaehtoista.

Kesän lopuksi toteutettiin festarityön purkuviikonloppu, johon osallistui kahdeksan vapaaehtoista. Purkuviikonlopun tarkoitus on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen.

Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi paikallistiimit pitivät infopisteitä 13 kertaa erilaisissa paikallisissa tapahtumissa. Vuoden 2019 infopistetyöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

4.2 Paikallistoiminta

Paikallistoiminta on nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallistoiminnan vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla. Paikallistoiminnan tiimit toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten kanssa.

Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallistiimeistä toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyöritetään tukiystävöitymistä.

Paikallistiimeissä eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan 24–29-vuotiaat, seuraavaksi eniten vapaaehtoisia on 18–23-vuotiaiden ryhmästä. Paikallistoiminnan kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain. Kaikkiaan 86 vapaaehtoista osallistui paikallistiimien toimintaan. Paikallistiimejä oli vuonna 2019 viisi: Jyväskylä, Tampere, Iisalmi, Kontiolahti ja Äänekoski. Näistä uusi oli Kontiolahti. Vuoden 2019 aikana toimintansa päätti Iisalmi.

Kullakin paikallistiimillä oli käytössään oma Facebook-ryhmä tai tiedotussivu. Näissä ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä Facebookissa 226 jäsentä ja Instagramissa 919 seuraajaa.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallistoimintaa materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallistiimit saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Paikallistiimien vastuunkantajat kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi ja osa koki tarvitsevansa lisätukea toiminnan suunnitteluun sekä markkinointiin.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokioita nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin voivat tulla mukaan 16 vuotta täyttäneet YAD:n vapaaehtoiset, jotka ovat käyneet toimintaan perehdyttävän koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2019 YAD:lla oli käytössä yhteensä neljä erilaista toiminnallista päihdekasvatusmenetelmää. Lisäksi päihdekasvatuksen tukena hyödynnettiin Kannabishankkeessa kehitettyjä menetelmiä, kuten kannabispelikortteja. Menetelmäkorttien käyttöä koulutettiin myös muille nuorten ryhmien kanssa työskenteleville, kuten nuorisotyöntekijöille, koulujen ja oppilaitosten henkilöstölle ja lastensuojelun työntekijöille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä. Korteista "Oma asia?" -pakka pyrkii kuvien avulla esittämään huumeiden käytön erilaisia seuraamuksia sekä yksilön lähipiirin ja asuinympäristön näkökulmista, mutta myös globaalisti. "Väitteitä päihteistä"-kortit haastavat tarkastelemaan omia näkökulmia niin päihteiden käytöstä, päihdepolitiikasta kuin päihdekasvatuksestakin. "Addiktiokortit" herättelevät pohtimaan erilaisten riippuvuuksien yhtäläisyyksiä ja eroja ja sitä, mistä erilaisiin ongelmiin voi saada apua. "Mielikuvani päihteistä"-korttien avulla vertaillaan päihteiden ominaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja eroja. Samalla voidaan purkaa virheellisiä käsityksiä eri päihteisiin liittyen. Päihdekasvatuksen lisäksi kaikki menetelmäkortit sopivat myös opiskelijoiden tai työntekijöiden päihdetietojen ja päihdekasvatuksellisiin keskusteluihin liittyvien valmiuksien lisäämiseen.

Vuonna 2019 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu Kättä Pidempää -menetelmäkoulutus Jyväskylässä. Koulutukseen osallistui yhteensä viisi henkilöä. Ammattilaisille suunnattuja päihdekasvatuksen koulutuksia järjestettiin yhteensä kahdeksan. Ammattilaisten koulutuksiin osallistui yhteensä 353 henkeä. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2019 yhteensä 7 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa. Päihdekasvatuksessa kohdattiin yhteensä 739 nuorta.

4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnystä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n street teamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa sekä fyysisissä lähiympäristöissään erilaisia tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön. Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Team -toiminnan avulla pyritään

rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuoriso- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa tavoitellaan vuositasolla kahtasataa aktiivista nuorta ja uusien rekisteröityneiden määrällinen tavoite on 350 nuorta per vuosi. Vuonna 2019 uusia rekisteröityi 693 ympäri Suomea ja aktiivisia nuoria oli 346. Tehtäviä palautettiin hyväksytysti yhteensä 1825. Uusia tehtäviä ilmestyi 8. Toiminnasta vastasi 80 % työajalla verkkovapaaehtoistyön suunnittelija.

2019 painopistealueena oli kasvattaa nuorten sitoutuneisuutta Street Teamiin sekä YAD:iin järjestönä. Uusista jäsenistä aktivoitui 36%, joka on pieni parannus edellisvuoteen. Verkkovapaaehtoisia osallistui myös muuhun YAD:n toimintaan ja sekä kaksi nuorta kutsuttiin järjestön yhteisille tiimipäiville.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihdeistä irti pyrkiville.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihdeisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihdeettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4-8 henkilöä. Vuonna 2019 heitä oli kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa viisi henkilöä ja yhdyskuntapalveluksessa yksi. Tämän lisäksi opiskelijaharjoitteluja YAD:lle suoritti kahdeksan opiskelijaa. Oppisopimusopiskelijoita oli vuoden 2019 aikana neljä.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2019 Exp3rt -hankkeessa, jossa muun muassa koulutettiin sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoita sekä sosiaalialan ammattilaisia Toni-menettelmän avulla sekä riskiryhmässä olevia nuori Ränni-menettelmällä. Lisäksi hankkeessa kehitettiin mallia, jossa kokemusasiantuntija jalkautuu useammaksi kerraksi nuorten pajoilta.

Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen kehittämän Jalostamo-koulutuksen käynnyttä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa, ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin nuoret, joilla ei ole huumeiden käyttötaustaa kuin päihteistä eroon pyrkivät nuoret. Tavoitteena on muun muassa luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteettömät toiminnat ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäätään päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäätään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää päihteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15%.

6. Projektit

6.1 Kannabishanke 2018-2020

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYT:n ja YAD:n ESR-rahoitteinen yhteishanke, joka toteutetaan vuosina 2018-2020. YAD:lla työskentelee hankkeessa kolme projektityöntekijää, yksi Jyväskylässä ja kaksi Tampereella. Hankkeen tavoitteena on vähentää kannabiksen käytöstä nuorille aiheutuvia haittoja. Hankkeessa luodaan interventiomalli nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten käyttöön sekä oma-apusivusto nuorille kannabista käyttäville tai siitä kiinnostuneille. Näitä malleja juurrutetaan mm. kouluttamalla ammattilaisia ja markkinoimalla oma-apusivustoa nuorille. Lisäksi hankkeessa keskeistä on stigman vähentäminen, joka otetaan huomioon kaikessa hankkeen toiminnassa ja materiaaleissa sekä vuonna 2019 toteutetussa kampanjassa. Keskeistä hankkeessa on kokemustiedon laadukas hyödyntäminen koko hankkeen ajan.

Vuonna 2019 Tampereen kaksi työntekijää siirtyivät muihin tehtäviin. Syksyllä 2019 rekrytoitiin hankkeeseen korvaavat työntekijät. Hankkeen toinen vuosi painottui ammattilaisten koulutuksiin.

YAD:n vastuulla hankkeessa on nuorten kannabista käyttäneiden tai käyttävien ryhmätoiminta. Vuonna 2019 keväällä ryhmätoiminnassa oli mukana noin 13 asiantuntijanuorta ja loppuvuodesta noin 12 asiantuntijanuorta, jonka lisäksi yksittäisiä nuoria tavattiin lukuisia kertoja. Tämän lisäksi kesällä työntekijät jalkautuivat kohtaamaan nuoria. Asiantuntijanuoret olivat osana Kannabispaku-videosarjan suunnittelua ja toteutusta. Kannabispaku-videosarjaa kuvattiin viisi videota, joista 2019 vuoden aikana

julkaistiin YAD:n YouTube-kanavalle sekä kannabis.eu-sivustolle neljä. Asiantuntijanuorten osallisuus hankkeessa jatkui syksyllä 2019 Kannabiskokemuskirjan kirjoittamisella ja työstämisellä. Materiaalia kirjaan toimitettiin sähköisesti, mutta kokemusten äärelle kokoonnuttiin syksyllä kertaalleen työpajan muodossa ja suunniteltiin työpajoja vuoden 2020 talvelle.

Ensimmäisenä vuonna hanke tuotti erilaisia materiaaleja, joiden ympärille muodostuvat sekä interventiomalli että oma-apusivusto. Tuotetut materiaalit ovat: faktapaperi, kannabispäiväkirja, kannabispelikortit, nelikenttä sekä puheeksiottokortit. Interventiomallin suunnittelussa hyödynnettiin ammattilaisverkostoja sekä teoreettisena pohjana mini-interventiota. Interventiomallin ytimeksi muotoutui KASVI, joka tulee sanoista: Kysy ja keskustele, Arvioi ja annat tietoa, Suunnitelma, Vahvistaminen ja Itsemääräämisoikeus. Mallin pilottikoulutukset järjestettiin tammi-huhtikuussa 2019 ja varsinainen kouluttaminen alkoi syksyllä.

Vuonna 2019 julkaistiin muutossuunnitelmalomake, CAST-seulontalomake käännöksineen sekä KASVI-interventio-opas, johon on koottu KASVI-interventio, sekä siinä käytetyt eri työvälineet. Kaikki materiaalit ovat edelleen tulostettavissa osoitteessa kannabishanke.fi/materiaalit.

Hankkeessa koulutettiin kokonaisuudessaan vuoden 2019 aikana yhteensä 5512 ammattilaista. Syksyn 2019 aikana valmiissa KASVI-koulutuksissa koulutettiin YAD:n puolelta 39 eri koulutuksessa yhteensä 1144 ammattilaista. Koulutuksia jatketaan myös viimeisen vuoden ajan ja keväälle on sovittuna kymmeniä koulutuksia, joten juurruttaminen jatkuu läpi hankkeen.

Oma-apusivusto julkaistiin syksyllä 2019 osoitteeseen kannabis.eu. Sivustolle tuotettiin tarvittavat materiaalit ensimmäisen ja toisen vuoden aikana ja kaikista materiaaleista tehtiin myös sähköisesti täytettävät ja samalla tulostettavat versiot, jotka laitettiin ilmaiseksi jakoon kannabishankkeen omille sivuille. Tämän lisäksi materiaaleista osa jaettiin myös oma-apusivustolla. Sivuston eri osiot ovat:

- Sähköinen päiväkirja
- Testejä ja työkaluja (Annoslaskuri, CAST-seulontatesti (live-versio), nelikenttä ja paperinen päiväkirja)
- Tietoa ja tarinoita (Kannabisfaktavideo, kokemustarinat, faktapaperi, Kannabispaku ja vinkkipankki)

Kannabis.eu:n markkinointi aloitetaan virallisesti vuoden 2020 alkupuoliskon aikana mm. kirjeitse tehtävän markkinoinnin sekä koulutuksissa jaettavien julisteiden avulla.

Hankkeessa tuotettiin myös syksyllä 2019 yhdessä muusikko Maksimi Voiman kanssa Pysähdy kuuntelee -radiokampanja vähentämään huumeiden käyttäjiä leimaavaa stigmaa hälventämään.

Syksyllä 2019 kannabishankkeelle tilattiin ulkopuolinen tutkija toteuttamaan arviointitutkimuksen hankkeessa tuotetun KASVI –kannabisinterventiomallin ja sen työkalujen vastaanotosta ja käyttöönotosta niin ammattilaisten kuin nuorten parissa. Syksyn aikana työstettiin tutkimussuunnitelma. Aineisto kerätään keväällä 2020.

Kannabishankkeessa toteutetaan vuoden 2020 aikana myös CAST-lomakkeen validointi. Tähän tehtävään on valittu Turun yliopiston terveystieteiden opiskelija, joka toteuttaa validointitutkimuksen osana pro gradu –tutkielmaansa. Hankkeen työntekijät osallistuvat tutkimuslupien hankkimiseen sekä tutkimusaineistojen keruuseen.

6.2. Exp3rt –hanke 2018-2020

Exp3rt - kohtaava kokemusasiantuntijuus -hanke alkoi huhtikuussa 2018 ja on jatkoa Expa- ja Expa2 – hankkeille. Exp3rt-hankkeessa käytetään aiemmissa kokemusasiantuntijahankkeissa kehiteltyjä menetelmiä nuorten kohtaamiseen ja ammattilaisten kouluttamiseen (Ränni- ja Toni-menetelmät). Näiden lisäksi hankkeessa kehitetään kohtaavaa kokemusasiantuntijuutta nuorten aikuisten kohtaamiseen, jota on tarkoitus toteuttaa ryhmämuotoisesti nuorten pajatoiminnassa sekä yksilötapaamisina etsivätyön nuorten kanssa. Exp3rt-hankkeessa työskentelee yksi projektityöntekijä ja kaksi oppisopimustyöntekijää.

Vuonna 2019 koulutettiin 7 uutta kokemusasiantuntijaa Tampereella järjestetyssä koulutuksessa. Koulutetuista kokemusasiantuntijoista neljä olivat aktiivisia, eli kävivät tekemässä huumekasvatuskeikkoja nuorten kanssa sekä kouluttamassa ammattilaisia.

Vuoden 2019 aikana tehtiin yhteensä 26 Ränni-päihdekasvatuskeikkaa, joissa kohdattiin 316 nuorta. Muita kohtaamisia nuorten kanssa oli 20 ja näissä kohdattiin 293 nuorta. Vuositavoitteena oli kohdata 150 nuorta. Ammattilaisille ja alan opiskelijoille suunnattuja Toni-koulutuksia tehtiin 11 ja niissä kohdattiin 102 alan ammattilaista tai opiskelijaa. Vuositavoitteena oli kohdata 125 henkilöä. Pääpainotus koulutusten osalta oli TAMK:n sairaanhoidon opiskelijoissa.

Kehittämistyö uuteen kohtaavaan kokemusasiantuntijuuteen, jonka kohteena ovat pajatoiminnassa olevat nuoret sekä etsivän työn kohtaamat nuoret, aloitettiin loppuvuodesta 2018. Hankkeelle koottiin ohjausryhmä kaupungin, A-klinikan, Siltavalmennuksen ja Ehyt ry:n työntekijöistä. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden 2019 aikana. Molemmat Exp3rt-hankkeen oppisopimustyöntekijät kohtasivat vuoden aikana pajatoiminnassa 5 kertana 20 nuorta sekä yksilökohtaamisia toteutui kolme.

Kokemusasiantuntijoiden hyvinvoinnista huolehdittiin järjestämällä tukileirillä Kajaanissa yhteistyössä Kris-Tampereen ja Spartak ry:n kanssa. Lisäksi järjestettiin koulutuksellinen mökkiviikonloppu Sappeella. Mökkiviikonloppuun osallistujia oli seitsemän.

6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018-2020

Itse mutta ei yksin -hanke käynnistyi toukokuussa 2018 ja jatkui koko vuoden 2019 aikana hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin valtakunnallinen verkkopalvelu huumeita käyttäville, niitä kokeilleille ja lähipiirin käytön vuoksi riskiryhmään kuuluville 15–29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Verkkopalvelussa nuoret pääsevät tekemään omaa hyvinvointiaan tukevia tehtäviä verkkoalustalla. Tehtävät jakautuvat kolmeen osaan, jotka ovat TIETO, TOIMI ja POHDI. Tieto-osiossa palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävillä etsimään faktatietoa eri aiheista. Toimi-tehtävissä palvelun käyttäjiä kannustetaan erilaisiin toiminnallisiin tekemisiin aina vapaa-ajanvietosta konkreettisen avun etsimiseen. Pohdi-tehtävissä palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävien kautta pohtimaan omaa elämäänsä. Palveluun on tulossa myös kokemusasiantuntijoiden kokemuskertomuksia eri aiheista, jotka liittyvät huumeiden käyttöön ja käytön lopettamiseen. Näitä aiheita ovat esimerkiksi asuminen, talous, terveys, opiskelu ja suhteet perheeseen ja ystäviin.

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2019 kerran. Hankkeen ohjausryhmässä on edustajat Verkestä, Koordinaatista, Humaania päihdepolitiikkaa ry:stä sekä Jyväskylän nuorisovastaanotolta. YAD:sta ohjausryhmään osallistuu projektityöntekijän lisäksi toiminnanjohtaja ja yhdistyksen hallituksen jäsen.

Projektityöntekijä oli myös mukana toista kertaa Jyväskylässä järjestetyn Huumeisiin kuolleiden muistotilaisuuden järjestelyissä yhdessä ehkäisevän huumetyön suunnittelijan kanssa.

Toukokuussa 2019 hankkeen verkkosivut jumipuisto.fi avattiin, mutta tuolloin päätettiin, siirtää sivuston markkinoinnin aloittamista kesälomien jälkeiseen aikaan. Elokuussa 2019 aloitettiin palvelun markkinointi sosiaalisen median kanavissa ja googlen ads –palvelun välityksellä.

Palvelun käyttäjien rekrytoiminen osoittautui hankalaksi ja vuoden 2019 aikana palvelu ei yltänyt hankkeessa asetettuihin tavoitteisiin.

Muutoin palvelun käyttöönotto, julkaistujen tehtävien määrä ovat vastanneet tavoitteita.

Hankkeen työntekijä osallistui 2019 aktiivisesti Erasmus+ koulutuksiin, joiden katsottiin hyödyttävän sekä hanketta, että työntekijän omaa osaamista.

6.4. Nuorisotakuu-hanke

Vuonna 2019 toteutettiin Työelämätaitoja yhdistystoiminnasta -hanke Tampereen kaupungin Nuorisotakuu-avustuksen tukemana. Hankkeessa tehtiin näkyväksi yhdistystoiminnassa oppimista ja toiminnan kautta kertyviä työelämä- ja tulevaisuustaitoja. Tavoitteena oli opintopisteyttää ja validoida YAD:n koulutukset, yhdistyksessä tapahtuvaa vapaaehtoistyötä, työkokeiluja ja kuntouttavaa työtoimintaa. Samalla pyrittiin löytämään työelämän ulkopuolella oleville nuorille mahdollisuuksia kartoittaa osaamistaan ja CV:tä/portfoliota yhdistystoiminnassa suoritetun oppimisen kautta.

Hankkeen aikana otettiin käyttöön digitaaliset osaamismerkkit (open badge). Osaamismerkkejä on luotu YAD:n erilaisten vapaaehtoistyön toimintoihin, joita ovat infopistetyö, päihdekasvatustiimi, kokemusasiantuntijatoiminta sekä verkkovapaaehtoistyö. Vapaaehtoiset ovat suorittaneet merkkejä aktiivisesti. Osaamismerkkien tavoite on konkretisoida YAD:n toiminnassa opittuja taitoja hyödynnettäväksi esimerkiksi opintoihin sekä työelämään hakeutumisessa (cv:t ja portfoliot). Digitaalisia osaamismerkkejä luotiin yhteensä kahdeksaan eri vapaaehtoistoiminnan ja koulutuksen alle. Merkkejä myönnettiin vuoden 2019 aikana 142 henkilölle yhteensä 422 kappaletta.

Taustalla merkkien käytössä on non-formaalinen oppimisen eli koulun ulkopuolisen oppimisen näkyväksi tekemisestä. Tahdomme merkkejä käyttämällä osoittaa toimintaan osallistuville ja vapaaehtoisillemme, että myös koulun ulkopuolella voi oppia itselle tärkeitä asioita ja toivomme myös, että myöntämämme merkit hyödyttävät esimerkiksi koulutuksiimme osallistuneita ihmisiä tulevaisuudessa niin koulu kuin työelämässä.

Hankkeessa luotiin YAD:lle kouluttajakoulutus, jonka käyneet vapaaehtoiset voivat kouluttaa järjestön Kättä pidempää -koulutusta nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille. Kättä pidempää -koulutus on koulutus YAD:n toiminnallisten menetelmien hyödyntämisestä laadukkaan päihdekasvatuksen toteuttamisessa. Kouluttajakoulutukseen ilmoittautui yhteensä 14 henkilöä, joista koulutukseen valittiin 11. Osallistujista yhdeksän oli naisia ja kaksi miestä. Valinnassa painotettiin osallistujan ikää (alle 30-vuotias) ja perusteluita koulutuksen hyödyntämiseen. Yhdestätoista osallistujasta yhdeksän suoritti koulutuksen loppuun saakka. Kaksi jätti koulutuksen kesken, mutta ovat halukkaita suorittamaan koulutuksen myöhemmin.

Hankkeessa selvitettiin kuinka kehitetty kouluttajakoulutus sekä olemassa oleva YAD:n kokemusasiantuntijakoulutus voidaan saada osaksi erilaisia tutkinto-ohjelmia. Opintopisteyttämistä selvitettiin Opintokeskus Siviksestä, josta saatiin materiaalia koulutusten laadun parantamiseksi. Lisäksi aiheesta keskusteltiin Tredun opinto-ohjaajien kanssa, joilta saatiin tietoa, kuinka koulutusten sisältö täytyy kuvata, jotta oppilaitokset voivat hyväksyä koulutukset osaksi tutkinto-ohjelmia.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Useiden toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovituilla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Allianssi
- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Ensi- ja turvakotien liitto
- Fingo ry
- Koordinaatti
- Kris ry
- Music Against Drugs ry
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)
- Nyyti ry
- Hyvinvointiala Hali ry
- Opetushallitus
- Sininauhasäätiö (Rikoksista irti -verkosto)
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Verke
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä, (nykyinen Sovatek) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunnassa.

Paikallistiimejä kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2019 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti 16 henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä neljä oppisopimusopiskelijaa (yhteensä 13,75 henkilötyövuotta). Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD on Hyvinvointiala Hali ry:n jäsen ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2019:

Jesse Boström (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Maria Hatvala (kannabishanke, Tampere)
Tero Hohenthal (Exp3ert-hanke, Tampere)
Taneli Hytönen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Jyväskylä)
Anne Hämäläinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Jyväskylä, äitiyslomalla)
Anna Järvinen (kannabishanke, Tampere)
Anne Kaplas (Paikka auki II, oppisopimustyöntekijä, Tampere)
Petra Karinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Tampere)
Ulla Kuokkanen (toimistosihteerin sijainen, Jyväskylä)
Iida Porkka (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Jyväskylä)
Riikka Peltola (kannabishanke, Tampere)
Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)
Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä)
Aino Salmi (verkkovapaaehtoistyö, kesätyöntekijä, Jyväskylä)
Arttu Salo (kannabishanke, Tampere)
Sami Sorjonen (Itse mutta ei yksin -hanke, Jyväskylä)

Janina Tihinen (Paikka auki II, oppisopimustyöntekijä, Jyväskylä)
Marjo Tiittanen (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Pasi Vastamäki (kannabishanke, Jyväskylä)
Petra Virtanen (nuorisotakuuhanke, Tampere)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2019 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kahdeksan opiskelijaa.

Lisäksi erilaisin työllistämisen-, kuntoutustuki- ja harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana viisi henkilöä. Työllistämisen yhteydessä yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelma. Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset. Yhdyskuntapalvelusta suorittavia nuoria YAD:ssa oli yksi.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, järjestökokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2019 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui yhdeksän kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet jakoivat keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan. Kokouksiin osallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn oli erinomaista. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimipäiville. YAD:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2019 Helmi Lind. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla hallitus@yad.fi.

Hallitus 2019:

Helmi Lind, Tampere (pj)
Jenna Haavisto, Turku
Kim Hokkanen, Jyväskylä
Antero Keränen, Tampere
Taru Keränen, Tampere
Krista Rintala, Tampere
Vaula Ekholm, Jyväskylä

Varajäsenet:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere
Mira Nurmi, Tampere
Jemina Niemi, Tampere
Jenni Suhonen, Jyväskylä

Hallituksen sihteerinä toimi yhdistyksen toiminnanjohtajan sijainen, Janne Paananen.

9. Yhdistyksen talous

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2019

Vuosi 2019 meni hyvin budjetin mukaan. Palkkakustannusten ja hallinnon kulujen suhteen budjetti ylittyi hiukan, mutta vastaavasti yhdistyksen päihdekasvatusmateriaalia ja -menetelmiä myytiin budjetoitua enemmän. Yhdistyksen maksukykyä koetteli ESR-hanke, jossa kulut korvataan kolme kertaa vuodessa kuitteja vastaan. Hankkeessa maksuviive on noin puoli vuotta.

Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 28 146 euroa (vuonna 2018: 1584,88 euroa). Taseen loppusumma oli 465 887 euroa (vuonna 2018: 395 877 euroa).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoiti YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi HT Jukka Erola.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2019 STEA, joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 498 526 euroa (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös OKM:ltä festariväilyohjelmasta, ESR:ltä kannabisinterventiohankeeseen, Tampereen kaupungilta Nuorisotakuu-hankeeseen sekä Stiftelsen Sjunde Mars säätiöltä ruotsinkielisiin päihdekasvatusmenetelmiin.

Paikallistiimien kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2019 paikallistiimien tuotot olivat 15 000 euroa. Paikallistiimien tuotot on suunnattu kokonaisuudessa paikallisen toiminnan tukemiseen. Paikallistiimeillä on omat tilinsä ja tilinkäyttäjänsä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä Kustannus Ampiaisen Oy:n kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2019 seinäkalenteri ja muistitikku. Muistitikku tullaan korvaamaan 2020 painetulla päihdekasvatusmateriaalilla, jonka sisältö valmisteltiin syksyllä 2019. Myynnistä tuloutui 25 259 euroa (vuonna 2018: 30 946 euroa) YAD:lle.

Vuonna 2019 yhdistyksen jäsenmaksu oli kuusi euroa, tukijäsenmaksu 20 euroa ja yhteisötukijäsenmaksu sata euroa. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallistiimin toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD-materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittäääkseen päihde- ja huumetietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja

kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihteistä -vihkosta, Cannabis Mythbuster -esitteitä sekä huumeinfokortteja. Uusia huumeinfokortteja ei ole painettu, vaan on panostettu verkossa oleviin huumeinfoihin. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyynnin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kaksi toimitilaa vuoden 2019 aikana. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustuimistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana kahdeksan työntekijää ja oppisopimusopiskelijaa.

Tampereella YAD oli vuokralla osoitteessa Hallituskatu 25, Tampere. Tampereella työskenteli vuoden 2019 aikana seitsemän työntekijää sekä kolme oppisopimusopiskelijaa

Paikallistiimit kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallistiimit YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL -ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2019 festari- ja infopistetyöstä, verkkovapaaehtoistyöstä, paikallistoiminnasta sekä Itse mutta ei yksin -hankkeesta. Lisäksi vapaaehtoistoimintaa kehitettiin ja arvioitiin erilaisten työpajojen ja tiimikehityspäivien voimin.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi talous- ja johtosääntö, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin edelleen vuonna 2019 ja ne tarkastetaan yhdistyksen hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallistiimien osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä SurveyPal-lomakkeella.

Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi